

Priority iniciativy Měj se k světu pro volby 2017

Ve volebních programech politické strany odhalují, jakou představu mají o budoucnosti. Promítají do nich své ústřední hodnoty i klíčové vzkazy pro své voliče. Na základě vítězných programů se sestavuje program nové vlády. Zároveň ale, jak dokládají diskuse o vizi u některých politických stran, představují příležitost pro politickou debatu o cílech přesahujících jedno volební období.

Spolky, sdružení, asociace a další nevládní neziskové organizace pracují na věcech, které miliony lidí považují za důležité. Pomáhají potřebným, podporují lepší školy pro naše děti, usilují o čistý vzduch a zdravou přírodu, prosazují spravedlivá pravidla ve společnosti a navrhují řešení proti korupci. Vedle organizací stavějících na lokálních a regionálních otázkách zde působí neziskové organizace věnující se celospolečenským či dokonce globálním tématům. Řešení takových výzev je často možné jen v delším časovém horizontu, na základě sdílené vize, hodnot a spolupráce.

Některé z neziskových organizací se proto dále sdružují v rámci svých oborů do asociací či volnějších sítí, aby zvýšily dopad své důležité práce. Iniciativa *Měj se k světu* vznikla v roce 2015 jakožto neformální sdružení těchto střešních platforem, které v současné době přímo reprezentují přes 125 neziskových organizací. Prosazuje dlouhodobou, společnou vizi a strategické priority v sedmi tematických oblastech.

Níže proto najdete, kde bychom Českou republiku do roku 2030 chtěly vidět my, neziskové organizace *Měj se k světu*, a jaké kroky by k tomu podle nás měly vést. Tato doporučení nabízíme pro využití při tvorbě Vašich volebních programů, kampaní a dalších výstupů. Věříme, že Vám nejen pomohou získat voliče v říjnových volbách, ale zároveň nabídnou inspiraci pro Vaši dlouhodobější práci.

Shrnutí

Vize	3
Vzdělávání pro 21. století	4
Naše priority - Rozvoj možností každého žáka jako nejlepší investice do budoucnosti:	4
<ul style="list-style-type: none">• Vytvářejme podmínky pro svobodnou volbu vzdělávací cesty pro každého jedince• Podporujeme učení se přes zkušenosti a prožitky• Změňme roli učitele v průvodce vzděláváním	
Zelená a inovativní ekonomika	4
Naše priority - Chytrá ekonomika a lepší kvalita života:	5
<ul style="list-style-type: none">• Snižujeme závislost na surovinách a pečujeme o ovzduší• Účastněme se rozhodování o vlivech na životní prostředí• Pečujeme o českou přírodu a krajinu	
Rovnost mužů a žen	5
Naše priority – Odstranit násilí a nerovnosti, dostupná péče o potřebné a více žen v rozhodování:	6
<ul style="list-style-type: none">• Předcházíme všem podobám násilí na ženách a pomáháme, těm, kdo je zažijí• Odstraňme nerovnosti v příjmech mezi muži a ženami, zejména pro kritické věkové skupiny• Zajistíme péči o potřebné z veřejných zdrojů, aby byla dostupná všem.• Větší zastoupení žen v politice – zajistíme společné řízení státu muži a ženami	
Soudržná a rozmanitá společnost	7
Naše priority - Nediskriminovat odlišné identity, důstojný život pro chudé a lidi, kteří se ocitli na dně:	7
<ul style="list-style-type: none">• Podporujeme inkluzi a řešíme dlouhodobou nezaměstnanost a zaměstnanost znevýhodněných skupin• Vytvoříme systém sociálního bydlení a předcházíme předlužení a vyloučení• Zvýšíme dostupnost sociálních služeb usilujeme o podporu života doma místo v ústavech• Odstraňme znevýhodnění založené na odlišnosti	
Migrace jako příležitost	8
Naše priority - Integrace, solidarita a vyváženost ve vztahu k migrantům	8
<ul style="list-style-type: none">• Začleníme plně stávající imigranty do trhu práce, vzdělávání a politiky, postupně přijímejme více cizinců• Buďme solidárním a konstruktivním členem EU, chraňme důstojnost migrantů a přispívejme koncepčně k prevenci vysídlování• Hledejme v migraci příležitosti a vedme o ní vyváženou, racionální debatu	
Spolupráce se světem	9
Naše priority – Vyšší objem a efektivnost zahraniční pomoci a aktivní zahraniční politika založená na hodnotách:	10
<ul style="list-style-type: none">• Zvyšujeme podíl rozvojové spolupráce a humanitární pomoci na HND o 0,02 % ročně a zároveň jejich efektivitu• Zastáváme v české diplomacii hodnoty demokracie• Aktivně se zapojme do práce mezinárodních organizací a podpory udržitelného rozvoje	
Dobré vládnutí	10
Naše priority- Oddělení zájmů, férové danění, posílení veřejnoprávních médií a podíl občanů na správě věcí veřejných	11
<ul style="list-style-type: none">• Zastavme systémové střety zájmů• Podpoříme férovější daňový systém a průhlednější vlastnické struktury a účetní výkazy• Udržíme a posílíme nezávislosti veřejnoprávních médií• Posílíme prvky participativní a deliberativní demokracie na všech úrovních vládnutí	

VIZE

České neziskové organizace působí v různých oblastech. Sdílejí ještě něco více kromě toho, že jsou neziskové? Několik měsíců jsme debatovali, zda umíme popsat, jak se k světu máme my. Naši společnou představu, která se táhne napříč různými obory naší práce a rozměry naší společnosti.

Tady je. Nepopisuje, co děláme: ve své každodenní práci řešíme více konkrétní problémy. Ale shrnuje náš názor na směr, kterým by společnost měla kráčet – od našich obcí až za hranice Evropy.

1. **Otevřená a rozmanitá společnost.** Rádi bychom viděli společnost, kde „jiné“ neznamená „špatné“. Společnost, která kriticky přemýšlí, a přitom je otevřená různým názorům, původům a přístupům k životu, různým danostem, se kterými se lidé rodí nebo vyrůstají.
2. **Chut' ke vzdělávání a inovacím.** Česká společnost v globálním světě uspěje, jenom pokud bude chtít nové nápady, technologie i sociální inovace. Neměla by se bát změn; měla by podporovat vzdělávání k sebevědomí, rozličné talenty a prvotřídní vědu.
3. **Správa věcí veřejných slouží občanům.** Stát, kraje a obce musejí zaručovat slušnou i průhlednou správu a zapojovat občany i občanky do rozhodování. Měly by je k účasti na svých rozhodnutích zvát, rozvíjet veřejný prostor a povzbuzovat k aktivnímu občanství.
4. **Hospodářství pro kvalitu života.** Hospodářství by nemělo sloužit pouze růstu, profitu a trhu. Důležité jsou také jeho udržitelnost, péče o zdraví a veřejné služby, bezpečné prostředí pro život nebo naše vzájemná pospolitost.
5. **Příroda a kulturnost.** Součástí našeho života jsou také krása a další prožitky. Pro každou společnost je důležité, aby pečovala o přírodu i krajinu, chránila své památky a pěstovala živou kulturu v rozmanitých podobách.
6. **Úcta a solidárnost.** Chceme, aby se ve společnosti nerozevíraly nůžky nerovnosti. Abychom si vážili každého člověka, zastávali se utlačovaných a uměli podpořit lidi v nouzi – ať už žijí vedle nás, nebo v chudých zemích – na cestě k sebeuplatnění.
7. **Společnost důvěry.** Demokracie i prosperita se opírají o důvěru, sounáležitost a pulsující veřejný život. Společnost by měla stmelovat, aby se v ní nikdo necítil odstrčeným a lidé neměli pocit bezmoci vůči státu a vlivným.
8. **Globální rozměr.** Naše životy jsou svázány s měnícím se světem. Chceme, aby společnost nacházela pozitivní reakce na výzvy, které svět přináší. Měla by také pečlivě rozmýšlet, jak naše počínání, například nákupy nebo politická rozhodnutí, proměňují život lidí jinde.
9. **Myslet dopředu.** Také naše země musí myslet na zítřek. Proto potřebujeme budovat odolnou, šetrnou ekonomiku nebo posilovat místní soběstačnost. A chceme instituce, které důsledně uskutečňují poctivě připravená rozhodnutí.
10. **V jádru Evropy.** Místo pro naši zemi vidíme mezi svobodnými a demokratickými státy, které respektují vládu práva a usilují o mírové soužití. Chceme být součástí soudržné Evropské unie a konstruktivně přispívat k jejímu zodpovědnému rozvoji.

Vzdělávání pro 21. století

(Garance tématu: Stálá konference asociací ve vzdělávání - SKAV)

Kontaktní osoba: **Silvie Pýchová**, silvie.pychova@skav.cz

Současný stav:

Česká republika patří dlouhodobě k zemím s vysokou úrovní gramotnosti a kvalifikace. Je však hodně důležité, zda se příprava českých občanů přizpůsobuje životu v dynamicky se měnící společnosti a převratnému technologickému vývoji. Reflektuje vzdělávání propasti, které se v české společnosti otevírají, a globální problémy, které sužují celou planetu? Část veřejnosti, včetně odborné, vyzývá k důkladné reformě orientované na snížení selekce a zaměření výuky na kompetence potřebné pro život. Část naopak vidí řešení v návratu k jednotné škole postavené na tradičním vyučování, na znalostech a kázni. Vzdělávací systém přestává být pojítkem ve společnosti a už nedává všem dětem společný základ do budoucnosti.

Rozvoj internetu a ztráta vzdělávacího monopolu školy vede ke snižování autority škol a učitelů v očích dospívajících. Reálné vzdělávání se stále častěji přesunuje mimo školu a je nutné, aby to i školy v České republice vzaly na vědomí a hledaly ve změněných podmínkách svou novou roli. Tou může být právě sociálně soudržné a otevřené, ale zároveň bezpečné prostředí, kde mají děti a mladí lidé dostatek času na opravdu hluboké poznávání, rozvoj společenských a dalších kompetencí klíčových pro život v novém a složitějším světě.

Naše priority - Rozvoj možností každého žáka jako nejlepší investice do naší budoucnosti:

- **Vytvářejme podmínky pro svobodnou volbu vzdělávací cesty pro každého jedince**

Vzdělávací systém musí být založen na respektu k různorodým potřebám každého jedince. Vzhledem k rychle se měnícím podmínkám je potřeba využívat různé příležitosti ke vzdělávání po celý život. V rozporu s tím jsou například opatření typu jednotných přijímacích zkoušek na střední školy nebo forma ověřování výsledků vzdělávání na úrovni maturitní zkoušky.

- **Podporujeme učení se přes zkušenosti a prožitky**

Využívejme příležitosti, že dnes svět vzdělává – umožňujme, aby si děti, mladí lidé i dospělí mohli osvojovat nejen teorii, ale učit se i konkrétní zkušeností a prožitkem v reálném světě i online. Ve 21. století už škola není jediným místem, kde je možné se vzdělávat. Proto je potřeba rozvíjet pestrou nabídku vzdělávacích příležitostí ve formálním i neformálním vzdělávání, a zachovat tak rozmanitost ve vzdělávání. Tomu odporuje např. tendence omezovat vznik nových škol, které přicházejí s novými trendy ve vzdělávání.

- **Změňme roli učitele v průvodce vzděláváním**

Učitelé jsou klíčovými hybateli změny ve vzdělávání. Ze strany státu je nutné vytvořit co nejlepší podmínky pro to, aby se pedagogové (včetně budoucích učitelů) mohli stát průvodci vzděláváním, uměli u dětí vyvolávat zájem o učení, maximálně rozvíjeli jejich potenciál a přistupovali individuálně k jejich potřebám a rozvíjeli respektující vztahy. Proto je potřeba vedle neustálého zlepšování vzdělávání učitelů a ředitelů škol umožnit přístup do škol i odborníkům z praxe. K tomu nepřispívá aktuální znění zákona o pedagogických pracovnících ani připravovaný kariérní řád.

Zelená a inovativní ekonomika

(Garance tématu: Zelený Kruh)

Kontaktní osoba: Daniel Vondrouš, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Současný stav:

Česká ekonomika zajišťuje miliony pracovních míst a dodává výrobky a služby, které všichni potřebujeme. Avšak masivně plýtvá – plýtvá energií i surovinami, plýtvá naším zdravím i krajinou, jež utváří náš každodenní domov. Proto stopa našeho hospodářství zbytečně těžce dopadá na naše životy i na životy lidí za našimi hranicemi. Závislost na dovozu drahých surovin se stává těžkým břemenem, které snižuje schopnost našich podniků soutěžit na globálním trhu. A také zvyšuje účty, jež rodiny platí například za vytápění.

Naše priority - Chytrá ekonomika a lepší kvalita života:

- **Snižujeme závislost na surovinách a pečujeme o ovzduší**

Potřebujeme zákony a vládní rozhodnutí, která zajistí snižování závislosti na ropě, uhlí a zemním plynu. Naopak je třeba rozumnou motivací a stabilními podmínkami rozvíjet obnovitelných zdrojů a stlačit neúnosnou energetickou náročnost ekonomiky. Nezávadět jakékoli typy státních záruk a veřejné podpory pro jadernou nebo uhelnou energetiku, které by zatížily státní pokladnu nebo účty spotřebitelů anebo zvýšily závislost české energetiky na cizím státu. Urychleně je potřeba zasáhnout proti smogu: úplně ukončit spalování uhlí v domácích kotlích a kamnech a pomoci i těm sociálně nejslabším přejít na čisté zdroje a také posílit povinnosti a práva obcí regulovat automobilový provoz. Měli bychom nastavit ekonomická pravidla tak, aby motivovala k investicím do šetrnějších technologií v průmyslu a energetice. Přijetí kvalitní odpadové legislativy a nových závazných cílů v Plánu odpadového hospodářství ČR musí zajistit splnění přicházejících evropských cílů pro opakované využívání a recyklaci cenných surovin.

- **Účastněme se rozhodování o vlivech na životní prostředí**

Obce a občanské spolky mají mít právo účastnit se rozhodování o vlivech na životní prostředí staveb od čerpací stanice až po úložiště jaderného odpadu. Práva seškrтанá za této vlády je nezbytné vrátit občanům zpět. Zároveň je nutné zjednodušit, sjednotit a zpřehlednit legislativu, posílit stavební úřady a zrychlit tak rozhodování o stavbách.

- **Pečujeme o českou přírodu a krajinu**

Pečujeme o českou krajinu tak, že bude zajišťovat dostatek vody a zároveň nás chránit před povodněmi. Také v ní bude dost místa pro bohatou přírodu – aby přibývalo drobné zvěře, ptáků a motýlů, kvetoucích luk či mokřadů. Podporujeme přírodě blízké a tedy udržitelné lesní hospodaření (zajištěné mezinárodní certifikací FSC - Forest Stewardship Council, kterou vyžadují i velcí odběratelé dřeva) a zemědělství zaměřené na produkci lokálních a biopotravin. Ponechme v krajině také 3 procenta plochy pro místa, kde divoká příroda dostane volnou ruku. Krajina by měla být snadno a volně přístupná každému.

Rovnost mužů a žen

(Garance tématu: Česká ženská lobby)

Kontaktní osoba: Hana Stelzerová, hana.stelzerova@czlobby.cz

Současný stav:

Politická situace v Evropě je v posledních několika letech poznamenána vzestupem extremistické a populistické rétoriky, která dále prohlubuje polarizaci společnosti. V rámci této rétoriky dochází i v západních zemích ke zdůrazňování „tradičních“ hodnot, což přímo ohrožuje kroky učiněné na cestě k rovnosti žen a mužů. Rovnost žen a mužů zaznamenává velmi pomalé posuny a v České republice dlouhodobě nedosahuje stejných výsledků jako v jiných státech EU. V mezinárodním srovnání Světového ekonomického fóra se Česká republika v minulém roce umístila na 77. místě ze 144 hodnocených zemí, hned za Rumunskem a daleko za vyspělými západními státy.

Nerovnost mezi ženami a muži má řadu podob. S nějakou formou násilí se v průběhu života setkala zhruba každá třetí česká žena. Ženy a dívky tvoří polovinu populace - v české politice však pouhou pětinu. Nerovnost v příjmech mezi muži a ženami je v České republice (22 %) již dlouho výrazně vyšší, než je průměr v celé EU (kolem 17 %). Od českých žen se stále očekává, že to budou právě ony, kdo se postará o děti, seniory, nemocné či hendikepované členy rodiny i o domácnost. Česká republika má jeden z nejvyšších negativních dopadů mateřství na zaměstnanost žen v celé Evropské unii. Dlouhá rodičovská dovolená, kterou ve většině případů čerpá pouze žena, je jednou z příčin nerovného postavení žen na trhu práce. Péče o děti může být náplní života některých žen. Ale jiné ženy by ocenily dostupnou pomoc od veřejných institucí, mimo jiné proto, že dvojitý příjem je pro většinu rodin ekonomickou nutností.

Naše priority – Odstranit násilí a nerovnosti, dostupná péče o potřebné a více žen v rozhodování:

- **Předcházíme všem podobám násilí na ženách a pomáháme, těm, kdo jej zažijí**

Prioritou pro další vládu má být naplňování vládního Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí, včetně alokace potřebných zdrojů. Časté je také porušování práv žen v porodnicích. Prolomte toto tabu a začněme o různých podobách násilí na ženách veřejně mluvit.

Současně je třeba se zaměřit na dokončení ratifikace Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulské úmluvy, která představuje nejobširnější mezinárodní smlouvu, usilující o vyřešení tohoto závažného problému porušování lidských práv. Jejím cílem je nulová tolerance k tomuto násilí a představuje významný krok k tomu, aby se Evropa, ale i svět mimo ni, staly bezpečnějšími.

- **Odstraňme nerovnosti v příjmech mezi muži a ženami, zejména pro kritické věkové skupiny**

Ženy jsou v České republice více ohroženy chudobou a sociálním vyloučením než muži. Platí to hlavně ve stáří, u vícedětných rodin a pro samoživitelky, jejichž chudoba se pak přenáší i na děti. Neplacení výživného zvyšuje riziko ohrožení chudobou. Stát by měl přijmout zákon o zálohovaném výživném, zmírnit bariéry pro sladování rodinného a pracovního života, finančně podpořit rodiny s více dětmi a zajistit ženám stejné platy za stejnou práci. V rámci důchodového systému pak zmírňovat chudobu seniorek.

Státní úřad inspekce práce má dostatečné pravomoci kontrolovat přímou a nepřímou diskriminaci ve vztahu k odměňování a musí tak začít skutečně činit. Stát by měl jít příkladem ve vlastních institucích. To se neděje, platový rozdíl ve veřejné sféře přes existenci tabulkových platů odpovídá celkovému platovému rozdílu.

- **Zajistíme péči o potřebné z veřejných zdrojů, aby byla dostupná všem.**

Požadujeme za důležité přijetí nové Koncepce rodinné politiky, na které spolupracovala řada expertů a expertek, a její naplňování, bez ohledu na změnu vládní koalice. Péče o děti, stejně tak jako péče pro seniory a seniorky, a osoby se zdravotním postižením by měla klást důraz na budování kvalitních, důstojných a finančně dostupných služeb. Lidé by měli mít možnost zvolit si vyhovující typ péče.

- **Zasadíme se o společné řízení státu muži a ženami**

Naše politika zůstává mužským světem. České ženy jsou stejně schopné jako čeští muži a jejich životní zkušenosti by ve veřejném životě neměly chybět. Zákonodárci by proto měli zavést pozitivní legislativní opatření, které vyrovná poměry a zvýší účast žen v politice.

Soudržná a rozmanitá společnost

(Garance tématu: Institut pro sociální inkluzi - IPSI, PROUD - Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu)

Kontaktní osoba pro sociální oblast: Martin Šimáček, martin.simacek@centrum.cz

Kontaktní osoba pro rovnoprávnost a diverzitu: Adéla Horáková, adela.horakova@proudem.cz

Současný stav:

Česká republika se v řadě ohledů řadí mezi země světa s nejmenšími sociálními rozdíly. Ty však v posledních letech rychle rostou a jsou markantní zejména v pohraničí nebo ve vzdálenějších částech venkova a také u obyvatel ohrožených chudobou či sociálním vyloučením. Část veřejnosti poptává vytlačení chudých, ale i jinak odlišných skupin mimo viditelný veřejný prostor. Města a obce stále ve většině případů nedostatečně reagují na potřeby nejchudších a nejvíce zranitelných obyvatel a neřeší efektivně problém sociálního vyloučení, nebo ho dokonce prohlubují.

Nejen soudržnost, ale i rozmanitost má svůj přínos pro společnost i pro jednotlivce. Pestré společnosti, které podporují rozmanité identity svých občanů (například sociální, kulturní, vztahové a rodinné), bývají tvořivé, stabilní a konkurenceschopné. Někteří občané jsou ale kvůli své identitě stále znevýhodňováni.

Naše priority - Nediskriminovat odlišné identity, důstojný život pro chudé a lidi, kteří se ocitli na dně:

- **Podporujeme inkluzi a řešíme dlouhodobou nezaměstnanost a zaměstnanost znevýhodněných skupin**

Řešení spočívá v modernizaci aktivní politiky zaměstnanosti a rozvoji sociálního podnikání. Podprůměrně rozvinuté regiony musí dostat účinnou podporu a investice zejména v rozvoji lidských zdrojů. Stát musí vrátit dávky pomoci ve hmotné nouzi k původnímu konceptu chudinských dávek, které adresně pomáhají lidem v krizové sociální situaci. Přitom by měl zrušit současnou podobu demotivační a prakticky neplacené veřejné služby a převést ji na motivační nástroj podpory aktivizace a návratu na trh práce.

- **Vytvoříme systém sociálního bydlení a předcházíme předlužení i vyloučení**

Rodiny s dětmi by neměly nadále žít v nevyhovujících bytových podmínkách, děti by neměly být z bytových důvodů odlučovány od svých rodičů. Systém sociálního bydlení, definovaný zákonem a garantovaný veřejnou správou, by měl dále snížit počet lidí bez přístřeší, na ubytovnách, v institucích či sociálně vyloučených lokalitách; měl by snížit počet lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých příjmů (např. podstatná část seniorů), měl by také preventivně působit proti bezdomovectví.

Musíme zajistit bezplatné právní poradenství osobám v nouzi, dluhové poradenství a zpřístupnění osobního bankrotu většímu počtu předlužených, regulaci trhu s půjčkami a odstranění dodatečných plateb za exekuce. Zároveň je potřeba přijmout účinný postup proti lichvě, obchodování s lidmi, výrobě a distribuci drog a zpřístupnit resocializační programy pro osoby opouštějící nápravná zařízení.

- **Zvyšme dostupnost sociálních služeb a usilujme o podporu života doma místo v ústavech**

Stát a samospráva (kraje a obce) se musí zaměřit na podporu a upřednostnění terénních a ambulantních služeb oproti službám pobytovým. Sociální služby musí lidem co nejvíce pomáhat v jejich přirozeném prostředí a umožnit jejich začleňování do společnosti v místě, kde žijí (tzv. deinstitucionalizace služeb péče a ústavní výchovy). Sociální služby musí být dostupné po celém území státu podle potřeb obyvatel, jejich plánování a financování musí být transparentní, stabilní a víceleté. Současně s tím musí být sociální a zdravotní pracovníci lépe odměňováni.

- **Odstraňme znevýhodnění založené na odlišnosti**

Zrušme předpisy, které znevýhodňují jen určité skupiny obyvatel a to jen z důvodu jejich identity, například znevýhodnění z důvodu sexuální orientace nebo pohlavní identity v oblasti vztahové a rodinné.

Migrace jako příležitost

(Garance tématu: Konsorcium organizací pracujících s migranty v ČR)

Kontaktní osoba: Tomáš Jungwirth, jungwirth@konsorcium-nno.cz

Současný stav:

Významný nárůst počtu žadatelů o azyl, kteří v posledních letech přicházeli do Evropy, se České republiky v podstatě přímo nedotkl. Zaznamenali jsme minimum přímých žadatelů o azyl stejně jako minimum těch přerozdělených či přesídlených v rámci EU. Odmítání tzv. kvót se stalo do značné míry symbolem českého přístupu k uprchlické problematice, bez konstruktivních návrhů na alternativní postup. Celé debatě o migraci dominují bezpečnostní rizika. Tzv. migrační krize navíc vedla k posílení nesnášenlivých hnutí a v důsledku i ke zhoršení životních podmínek řady migrantů a migrantek, kteří již v ČR žijí. Česko se přitom stále více angažuje v mezinárodním řešení této krize, byť trochu potají a nekonceptně. Migrace přináší také řadu příležitostí. Trh práce v ČR v současnosti do značné míry spoléhá na zahraniční pracovní sílu, neboť se mu nedostává domácích pracovníků. Zaměstnanci ze zahraničí platí daně a pomáhají korigovat stárnutí české společnosti. Navíc v 21. století je rozmanitost - konstruktivní soužití lidí nejrůznějších kultur a jazyků - důležitým faktorem tvořivosti, odolnosti a konkurenceschopnosti společnosti.

Naše priority - Integrace, solidarita a vyváženost ve vztahu k migrantům

- **Začleňme plně stávající imigranty do trhu práce, vzdělávání a politiky, postupně přijímejme více cizinců**

Silná a sebevědomá společnost dokáže lidem z jiných zemí a kulturních prostředí nabídnout takové podmínky, aby se zde mohli cítit doma a plně se začlenit. Pro úspěch integrace musí stát nastavit pravidla. Zajistíme férové podmínky pro migranty na trhu práce, podpoříme je vzdělávacími kurzy a možnostmi důstojného bydlení, začleňujeme migranty dlouhodobě pobývajících v ČR do sociálního systému. Jejich děti je třeba plně integrovat do českých škol prostřednictvím podpory pedagogů, speciální přípravy pro asistenty učitelů a systematické spolupráce škol s rodinami. Imigrantům s trvalým pobytem dejme právo účastnit se místních

voleb a stát se členy politických stran. Postupně zvyšujeme počet přijímaných uprchlíků, bez ohledu na jejich etnický původ, mateřský jazyk či vyznání.

- **Budme solidárním a konstruktivním členem EU, chraňme důstojnost migrantů a přispívejme koncepčně k prevenci vysídlování**

Česko se nemusí stydět za svůj mezinárodní příspěvek k řešení tzv. uprchlické či migrační krize. Navyšuje postupně finance pro národní, evropské i mezinárodní programy pro okamžitou stabilizaci situace i pro řešení hlubších příčin vysídlení. Resortním příspěvkům však chybí jednotící dlouhodobý záměr, provázanost a transparentní vyhodnocování. Více solidarity bychom měli prokazovat vůči evropským sousedům i vůči ústřední myšlence svobody pohybu a pobytu mezi členskými státy. Schengen se neobejde bez společné ochrany vnější hranice, která se však nesmí dít na úkor mezinárodní ochrany uprchlíků a základní lidské důstojnosti všech migrantů.

- **Hledejme v migraci příležitosti a vedme o ní vyváženou, racionální debatu**

Největší úkol spočívá ve změně domácí veřejné a politické debaty o migraci. Současné zklidnění situace bychom měli využít k věcnějším argumentům, slušnějšímu tónu a k uznání, že celá věc není černobílá. Najít efektivní, udržitelná řešení chce čas. Povzbudme sebedůvěru a najděme odvahu nahlas pojmenovat příležitosti. Efektivní komunikační plán ke Strategii migrační politiky ČR, na nějž už dva roky čekáme, by měl odolávat snaze sbírat laciné politické body a naopak by měl posilovat důvěru společnosti v kapacitu státní správy (a politických elit) řešit otázky související s migrací. Vyváženější jazyk však musí vedle zajištění bezpečnosti zohledňovat také další hodnoty, na kterých česká společnost stojí: univerzální a nedělitelná lidská práva, úcta k lidské důstojnosti, rovnost a solidaritu, soužití v globálním prostředí, podporu mezinárodnímu právu a mnohostranné spolupráci.

Spolupráce se světem

(Garance tématu: FoRS - České fórum pro rozvojovou spolupráci, DEMAS - Asociace pro podporu demokracie a lidských práv)

Kontaktní osoba pro rozvojovou a humanitární spolupráci: Pavel Příbyl, pavel.pribyl@fors.cz

Kontaktní osoba pro lidská práva: Veronika Soporská, veronika.soporska@demas.cz

Současný stav:

Česká republika se hlásí ke své spoluzodpovědnosti za řešení světové chudoby, nerovností či porušování lidských práv, i za pomoc při záchraně životů při humanitárních katastrofách a krizích. Má k tomu lidský potenciál, specifickou historickou zkušenost i dobře nastavené mechanismy pro transformační spolupráci, zahraniční rozvojovou spolupráci (ZRS) a poskytování humanitární pomoci, která je její součástí. Ty nejen přinášejí lepší život konkrétním lidem v chudších zemích, usilí o svobodnější prostředí v nich a dobré jméno České republiky, ale přispívají ke stabilnějšímu a bezpečnějšímu mezinárodnímu prostředí, na němž je naše země závislá.

Nicméně naplňovat své mezinárodní závazky či reagovat na aktuální potřeby v postižených zemích se ČR daří jen zčásti. Na ZRS včetně humanitární pomoci stále poskytuje pouze o něco málo více než třetinu svého závazku. Vše však není pouze o penězích. Rozvojová spolupráce musí mít svou kvalitu a provázanost na potřeby partnerských zemí i českou politiku. Mnoho akutních i dlouhodobých problémů světa lze řešit pouze ve spolupráci s OSN a dalšími mezinárodními organizacemi, které Česká republika finančně podporuje, ale stále je nevzala příliš za své. Je také faktem, že čelní představitelé státu polevili v tlaku na nedemokratické režimy výměnou za často domnělé výhody ekonomické spolupráce.

Naše priority – Vyšší objem a efektivnost zahraniční pomoci a aktivní zahraniční politika založená na hodnotách:

- **Zvyšujeme podíl rozvojové spolupráce a humanitární pomoci na HND o 0,02 % ročně a zároveň jejich efektivitu**

ČR by měla směřovat ke splnění svého závazku a přispívat v roce 2030 částkou odpovídající 0,33 % HND k důstojnějšímu životu lidí v nejméně rozvinutých zemích, nejchudších regionech a „křehkých“ zemích. Přidanou hodnotu ale můžeme nabídnout i v zemích se středním příjmem. To by mělo jít ruku v ruce se zvyšováním efektivnosti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci, včetně větší transparentnosti a předvídatelnosti. Naši rozvojovou politiku ovšem musí podpořit i další politiky, doposud vnímané jako domácí, které mají dopad na chudší země, např. větší šetrností k životnímu prostředí a klimatu či omezením našeho plýtvání potravinami a dalšími zdroji.

- **Zastáváme v české diplomacii hodnoty demokracie**

Podpora lidských práv, demokratizace a transformace je pevnou součástí české zahraniční politiky. Měla by zůstat zahraničně-politickou prioritou vlády vzešlé z voleb v roce 2017 a měla by se stát součástí programového prohlášení. Česká republika by měla i nadále zejména v nedemokratických a autoritativních režimech komunikovat s občanskou společností a podporovat ji. Čeští politici by zástupce občanské společnosti měli navštěvovat během svých cest do těchto zemí a aktivní by měly být i české zastupitelské úřady. Dlouhodobá podpora lidských práv a demokratizace a aktivní ekonomická diplomacie a proexportní politika se navzájem nevylučují. Česká diplomacie by neměla přistupovat na jejich vzájemné podmiňování.

- **Aktivně se zapojme do práce mezinárodních organizací a podpory udržitelného rozvoje**

ČR by měla usilovat o naplnění globálních Cílů udržitelného rozvoje (SDGs), na kterých se dohodla OSN, a dalších mezinárodních závazků. Kromě potřebných domácích opatření (popsaných v ostatních kapitolách) bychom k tomu měli přispět i lepší koordinací mezinárodních otázek mezi různými orgány státní správy a také větším zapojením českých subjektů do práce OSN a dalších multilaterálních organizací. Konkrétně by pomohla větší účast nejvyšších politických představitelů na globálních summitech, větší počet vlastních iniciativ a vyšší počet zástupců ČR v řídicích orgánech a vedoucích pozicích výborů a pracovní skupin mezinárodních institucí, včetně vyjednávacích a expertních týmů EU.

Dobré vládnutí

(Garance tématu: Transparency International, Agora CE, Glopolis)

Kontaktní osoba: Ondřej Cakl, ondrej.cakl@transparency.cz

Současný stav:

Základním předpokladem úspěšného řešení všech předcházejících výzev je dobré vládnutí - kvalitní veřejné instituce, demokratická politika a svobodný veřejný prostor. V Česku jsme však svědky obcházení pravidel v soukromý prospěch, včetně neplacení daní mocnými a korupce ve veřejné správě. Stále chybí některá základní legislativní opatření. Postupně se rozplývají hranice mezi politikou, médií a podnikatelskými skupinami. Politika se oligarchizuje a médiím ubývá nezávislosti.

Protikorupční zákony vznikají jen v okleštěné podobě (registr konečných vlastníků veřejný jen napůl, významné výjimky z registru smluv ad.). Agresivní daňová optimalizace, neplacení adekvátních daní a skrývání zisků, čehož využívají některé mezinárodní firmy i někteří lidé s vysokými příjmy, ochuzuje státní pokladnu a prohlubuje mezi občany pocit nespravedlnosti. Sociální síť a média jsou zaplaveny vyhocenými, stále častěji manipulativními informacemi

a je stále náročnější se dostat k nezaujatým názorům na věci veřejné. Snižuje se tak důvěra v demokratickou politiku a instituce.

Potřebujeme posílit profesionální - spolehlivou, srozumitelnou, solidární a průhlednou veřejnou správu, posílit důvěru skrze jasná a vymahatelná pravidla, která platí férově pro všechny bez výjimky. Musíme posílit roli a nezávislost veřejnoprávních médií tak, aby vznikla společná informační základna, jež podpoří schopnost občanů kriticky nahlížet na problémy a fungování státu.

Naše priority - Oddělení zájmů, férové danění, posílení veřejnoprávních médií a podíl občanů na správě věcí veřejných

- **Zastavme systémové střety zájmů**

Je potřeba, aby stát dbal na oddělení sféry obchodu a podnikání od sféry výkonné moci a sféry mediálních služeb. Musí bránit střetům zájmů v oblasti hospodářské správy země. A protože střet zájmů není jen otázkou zákona, ale i politické morálky a respektu k demokracii, politici by se měli vlastních střetů vyvarovat. Podpurná legislativa, kterou je třeba přijmout: rozšířit pravomoce NKÚ (aby mohl kontrolovat také hospodaření obcí a krajů), odstranit výjimky z registru smluv.

- **Podpořme férovější daňový systém a průhlednější vlastnické struktury i účetní výkazy**

Je potřeba omezovat možnosti velkých hráčů agresivně optimalizovat své daně, podporovat větší transparentnost a bránit účelovému přesouvání zisků do daňových rájů. Konkrétně podpořme na evropské úrovni legislativu, která zavede veřejně vykazování zisků velkých firem dle jednotlivých zemí, a pokračování otevřené diskuze o zavádění společných pravidel pro výpočet daňových základů velkých firem v rámci EU. Ke skrytí daňových úniků, korupce či střetu zájmu také často přispívá netransparentní vlastnická struktura. Není pak například známo, kdo má konečný prospěch z veřejných zakázek. Je proto potřeba prosadit veřejný přístup do rejstříků skutečných vlastníků firem.

- **Udržujme a posilujme nezávislosti veřejnoprávních médií**

Zasaďme se o minimalizaci politického vlivu na Radu České televize a dalších institucí dohlížejících na fungování veřejnoprávních médií. Naopak je třeba podporovat nezávislost a odpovědnost investigativních novinářů a zakládat anti-propagandistická analytická centra či týmy.

- **Posilujme prvky participativní a deliberativní demokracie na všech úrovních vládnutí**

Stát, kraje i obce by měly zapojovat veřejnost do svého rozhodování a umožnit účast občanů na rozhodnutích od úrovně nejmenších samosprávných celků. Prostředkem k tomu je správné využívání již existujících institucionálních nástrojů a rozvoj nových, které umožňují snadnější zapojení. Stát by měl usnadňovat praktické podmínky participace v přímém a pravidelném kontaktu s občany tváří v tvář a také přes rozvíjení e-Governmentu a obecně skrze budování otevřené datové infrastruktury.